

בתוך שנה: רשת יינות ביתן נפרדה מ־2,800 עובדים

נחום ביתן ושלמה רודב פועלים בנפרד להשיג עוד הצעות לרכישת הרשת. לצד הצעה נמוכה יותר שתציע הפניקס אחרי שגילתה עוד חובות, מתגבשות הצעות מאלקטרה צריכה, ומאייפקס ישראל עם עדי צים

גולן חזני 17.02.21 06:53 **כלכליסט**

עד לעסקה הדרך ארוכה, זאת למרות שביתן מעדיף את זלקינד כשותף על פני קבוצת הפניקס שהובאה על ידי שלמה רודב. רודב מכהן כיו"ר הדירקטוריון בחברה וביתן, ששימש דירקטור, ויתר על המקום לטובת אבי טולדנו - איש עסקים ממולח ובעל מקצוע בתחום ראיית החשבון, שבניגוד לביתן, מצליח לעמוד מול רודב והרוכשים הפוטנציאליים.

האחים זלקינד זוקפים לזכותם הצלחה גדולה בהבראת גולן טלקום אותה רכשו ב־350 מיליון שקל ומכרו ב־600 מיליון שקל. ואולם, הם רשמו נכשלו בהבראת רשת בתי הקולנוע גלובוס מקס, אותה רכשו ב־144 מיליון שקל, ולא הצליחו להבריא אותה עוד לפני קריסת בתי הקולנוע במשבר הקורונה. שווי החברה ירד בנתיים לעשרות מיליוני שקלים בלבד.

חובות הרשת הגיעו לכמיליארד שקל

מצבה של רשת הקמעונאות שמחזיקה ב־148 חנויות ומצויה בבעלות נחום ביתן ורעייתו, מורכב בצורה חסרת תקדים. לרשת חוב של כ־250 מיליון שקל לבנקים פועלים ומזרחי־טפחות, ויחד עם הספקים, חובותיה מוערכים בכמיליארד שקל. הפרשה של מאות מיליוני שקלים שהיתה כרוכה בהחלפת משרד רואי החשבון שלה שמבקר את הדו"חות, הביאה לגרעון בהון שאותו מצליחה החברה לייצב רק בשנה האחרונה.

ביתן, מייסד הרשת, ביקש לפני כחצי שנה וקיבל הסכם מימון חדש עם שני הבנקים בסך 150 מיליון שקל. אלה מצטרפים לחוב הקודם. הסכם המימון הוא בשלוש מנות, אבל ביתן לא ניצל אותו במלואו.

בתמורה להסכם, קיבלו הבנקים מביתן אופציות ל־16% ממניות הרשת במחיר מימוש נמוך מאד. את האופציות האלה מבקשים האחים זלקינד לבטל במסגרת העסקה שאותה הם מעוניינים לבצע. מי שנשלח למשימה הוא ביתן עצמו, שמבקש זאת מהבנקים.

עיקרי תוכנית ההתייעלות של יינות ביתן

עובדים עזבו את הרשת
בשל הליך ההתייעלות
של שלמה רודב ומיכאל
לבושיץ', חלקם בשל
מכירת סניפים, אחרים
עם קיצוץ המטה
וסגירת חברת מרלו"ג

2,800

הקיטון בפחת של הסחורה,
תוצאה של תוכנית ההבראה
שנתוניה הועברו לידי הרוכשים
הפוטנציאלים

1%

חיליארד שקל

הכנסות החברה ב־2020, שנה
שבה ה־EBITDA הפך חיובי בהיקף
של כ־70 מיליון. לחברה גם תזרים
חיובי של 80 מיליון ב־2020

3.5

חיליארד שקל

חובות החברה, מהם 250 מיליון לשני
הבנקים, 600 מיליון לספקים ו־85 מיליון
לנאמני מֶגֶה. מולם יש מלאי בהיקף של
200 מיליון שקל

1

ל"כלכליסט" נודע כי שני הבנקים מסרבים לוותר על האופציות וטוענים שמדובר בתמורה
הולמת עבור האשראי שהעניקו בשעה שהחבר היתה מונחת על צווארו של ביתן. אותם
16% ממניות הרשת, יכולים להיפדות לפי ההסכם בידי ביתן תמורת כ־100 מיליון שקל.

עם קבלת המימון, סוכם כי יו"ר החברה שלמה רודב, שנתפס כאיש של הבנקים בחברה, ייצא למהלך להכנסת משקיע לחברה. רודב הוא סיפור מעניין. עד מארס 2020 הוא שימש כיו"ר בזק, אז עזב על רקע חילוקי דעות עם בעלת השליטה סרצ'לייט. לאחר העזיבה, הציע לביתן שותפו בקרור אחזקות המחזיקה בחברת המשקאות יפאורה ובמותג הצ'יפס תפוגן, רוני גת, לגייס את רודב לחברה. בניגוד לתפיסה הקיימת, לא היו אלה הבנקים שאילצו את ביתן למנות את רודב, אלא ביתן עצמו בעצת ידידו גת. עם זאת, היו אלה הבנקים שדרשו מביתן להרחיק עצמו מהניהול. רודב, כך נודע ל"כלכליסט", אמור לקבל 1% ממניות החברה בכל רבעון, עד למכסה של 5%.

רודב מכר סניפים, 2,800 עובדים עזבו

רודב הוא מנהל קשה וסוליסט. לאופי המחסופס והקר שלו לא היה סיכוי מול ביתן, שנתפס כאדם רך ובעל ידע מינימלי בחשבונאות. רודב לקח את המושכות ופעל לצידו של המנכ"ל שגוייס מקבוצת ויליפוד, מיכאל לובושיץ'. השניים הובילו **מכירה של עשרות חנויות והרשת נותרה עם 148 סניפים**. עובדי החנויות שנמכרו עזבו - כ-1,200 במספר, ויחד עם עובדים אחרים שפוטרו - ל"כלכליסט" נודע כי מצבת כח האדם במהלך 2020 ירדה בכ-2,800 לכדי 4,400. ביתן התנגד לפיטורי חלק מהעובדים שאת חלקם הכיר אישית, אך נאלץ לקבל את המהלך.

מי במירוץ לרכישת יינות ביתן?

		
הפניקס קבוצה בהובלת הפניקס (בניהול המנכ"ל אייל בן סימון) מתחרה על יינות ביתן, בעקבות פניית היו"ר שלמה רודב	אייפקס ישראל הקרן, בניהולה של זהבית כהן, מגבשת יחד עם עדי צים הצעה שתתבסס על הלוחאה גדולה שתפרע את חובות הרשת לבנקים	אלקטרה צריכה הקבוצה, בשליטת האחים דני ומייק זלקינד, מנהלת מגעים לפי שווי נמוך יותר מזה שהציעה הפניקס, אולם ביתן כנראה מעדיף אותה

צילומים: אוראל כהן, עמית שעל, גיא אסיאג, פאביאן קולדורף

ה־EBITDA (הרווח התפעולי תזרימי) של יינות ביתן בשנה החולפת צפוי להגיע לכ-70 מיליון שקל, למרות שהרשת נהנתה מגאות בתקופת הקורונה בצורה מוגבלת, היות ו-17 סניפים שלה שוכנים בקניונים שהיו סגורים במשך תקופה ארוכה.

דירקטוריון יינות ביתן כולל שניים, רודב היו"ר, וביתן המייסד, שבישיבות האחרונות שולח את רו"ח טולדנו במקומו. רודב היה זה שגייס את קבוצת המשקיעים שהפניקס עמדה בראשה, וכלל גם את קרן כלירמרק, מורי ארקין ואייל בקשי, להשקעה של 480 מיליון שקל לפי שווי 500 מיליון שקל לפני הכסף. ביתן התרעם על רודב שביצע את המהלך, ובין השניים קיים נתק. ביתן קיבל במסגרת ההסכם עם הפניקס - שזכה לברכת הבנקים הנושים - אפשרות להבאת משקיע חליפי לפניקס, ובנתיים כבר פקעה תקופת הבלעדיות של הפניקס. אבל בדיקות הנאותות שקיימה הפניקס, העלו ממצאים חריגים לגבי חובות החברה, כגון חובות פקטורינג לגורמי מימון, 35 מיליון שקל לחברת לב ברון קומודיטיס, וחובות נוספים לחברות אחרות כמו בסט מייסטר יבואנית הבשר. בנתיים הרשת החלה לרכוש בשר מחברות שלא קשורות לביתן.

בעקבות הגילוי, הפניקס מגבשת הצעה חדשה לפי שווי נמוך יותר. ההצעה החדשה טרם הוגשה, אך היא צפויה להיות נמוכה בשווי החברה בכ-150 מיליון שקל, אולם תדרוש גם ויתורים מצד הבנקים הנושים.

במקביל, מגבשים ביתן וטולדנו שתי הצעות חלופיות: אחת מהאחים זלקינד, והשניה מזהבית כהן וקרן אייפקס, יחד עם עדי צים שמכר את רשת כמעט חנים לביתן. בניגוד להצעה של אלקטרה ולהצעת הפניקס שמדברות על השקעת הון לתוך החברה, שיפרע את הבנקים, איפקס וצים מדברים על הלוואה גדולה שתפרע את הבנקים, ותהיה המרה למניות ובריבית גבוהה. כרגע ביתן מעדיף את ההצעה של זלקינד, ואילו רודב נוטה לכיוון ההצעה החדשה שתגיש הפניקס.

ספקי הרשת עדיין לחוצים למרות הביקוש לעסקה. חלקם טוענים כי עד שלא תיחתם עסקה, לא ניתן יהיה להיות רגועים מבחינת היכולת של הרשת לפרוע את חובותיה לספקים באופן שוטף. אחד הספקים אמר כי העובדה שקרן כלירמרק, קרן קדמה וקבוצת הפניקס גילו ממצאים חריגים בבדיקות הנאותות שגרמו להן לסגת מהצעותיהן המקוריות, מהווה סימן רע ומרחיקה סיכויי שאלקטרה תגיש הצעה מחייבת. במקביל לספקים, מופעל על רשת יינות ביתן לחץ גם מצד מבטחי האשראי של הרשת.

הן אלקטרה והן איפקס/עדי צים מתנות את הצעותיהן העתידיות בבדיקות נאותות. היתרון של הפניקס הוא שהיא כבר ביצעה את הבדיקות וההצעה שתגיש בימים הקרובים יחד עם המשקיעים, תהיה מחייבת - בנסיון לסגור עסקה. המהלך יביא לרגע האמת את היחסים בין ביתן ורודב, וקשה לראות איך בדירקטוריון שכולל שני דירקטורים, ניתן יהיה לקבל החלטה מהותית כל כך, כשבין שני הצדדים יש חילוקי דעות. המשך יבוא.

אייל אלי, יו"ר ועד רשת יינות ביתן, מסר: "ברשת מגה שבקבוצת יינות ביתן לא פוטרו עובדים. כ-250 מעובדי הרשת נענו לתוכנית פרישה מרצון ורבים מהם קיבלו מענקי פרישה. מספר קטן של סניפים מרשת מגה נמכרו, וכל עובד שהיה מעוניין להמשיך לעבוד ברשת, נויד לסניף קרוב. החל מינואר 2021 לכלל קבוצת יינות ביתן יש ועד עובדים משותף, ובכל עסקה עתידית ועד העובדים יבטיח ביטחון תעסוקתי ותנאים הוגנים לכלל עובדי הרשת המאוגדים בהסתדרות."